

בגדר מחילה ובדין מחילה בלב ודברים שבלב

לזכות בעצמו במעשה ידיו, אבל מחילה לא מהניא ליה אפילו להוציא לחירות דמחילה כמתנה הוא וכשם שאין לו יד לזכות במתנה מיד רבו כך אין לו יד לזכות במחילה זו במעשה ידיו, אבל עבד עברי שמקבל מתנה מיד רבו ויש לו יד זוכה נמי במעשה ידיו על ידי מחילה.

ז. שולחן ערוך חושן משפט הלכות מתנה סימן רמא סעיף ב

מחל לחבירו חוב שיש לו עליו, או נתן לו הפקדון שהיה מופקד אצלו, הרי זה מתנה הנקנית בדברים בלבד. הגה: ויש אומרים אפילו היה לו שטר או משכון עליו, אפילו הכי הוי מחילתו מחילה בדברים בעלמא (מרדכי פ"ק דסנהדרין).

ח. תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף קעה עמוד א

אמר עולא: דבר תורה, אחד מלוה בשטר ואחד מלוה ע"פ - גובה מנכסים משועבדים, מאי טעמא? שעבודא דאורייתא, ואלא מה טעם אמרו: מלוה על פה - אינו גובה אלא מנכסין בני חורין? משום פסידא דלקוחות. אי הכי, מלוה בשטר נמי! התם אינהו נינהו דאפסידו אנפשייהו. ורבה אמר: דבר תורה, אחד מלוה בשטר ואחד מלוה על פה - אינו גובה אלא מנכסים בני חורין, מ"ט? שעבודא לאו דאורייתא, ומה טעם אמרו: מלוה בשטר - גובה מנכסים משועבדים? כדי שלא תנעול דלת בפני לוי. אי הכי, מלוה על פה נמי! התם לית ליה קלא. וכו'. אמר רב פפא, הלכתא: מלוה על פה - גובה מן היורשין ואינו גובה מן הלקוחות, גובה מן היורשין - כדי שלא תנעול דלת בפני לוי, ואינו גובה מן הלקוחות - דלית ליה קלא.

ט. רשב"ם מסכת בבא בתרא דף קעה עמוד ב

שעבודא דאורייתא - יוציא אליך העבוט (דברים כד) וה"ה למקרקעי. **לאו דאורייתא** - וקרא במשכנו שלא בשעת הלואתו בב"מ (דף קיד:).

י. תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף פב עמוד א

דאמר רבי יצחק: מנין לבעל חוב שקונה משכון - שנאמר ולך תהיה צדקה, אם אינו קונה משכון - צדקה מנא ליה? מכאן לבעל חוב שקונה משכון. - ותסברא? אימור דאמר רבי יצחק במשכנו שלא בשעת הלואתו, אבל משכנו בשעת הלואתו - מי אמר? וכו'.

יא. רש"י מסכת קידושין דף יג עמוד ב ד"ה לאו דאורייתא

לאו דאורייתא היא - לומר דנכסוהי דאינש ערבין ביה ומשתעבדים מדין ערב ויהיו מלוה על פה ומלוה של שטר שוין אלא מלוה בשטר שהוא שיעבדו דכתב ליה נכסי אחראין לך משתעבדי מלוה על פה לא משתעבדי.

א. תוספות מסכת סנהדרין דף ו עמוד א ד"ה צריכה קנין

צריכה קנין - אם נפרש דקנין של פשרה עושין קודם הפשרה וקונין זה מזה לעשות כמו שיאמרו הדיינים הן לשלם הן למחול אין לדקדק מכאן דבעלמא מחילה צריכה קנין דמה שצריך הכא קנין על המחילה משום דאי לאו הוי קנין הוי כמו מחילה בטעות שלא היה יודע שיאמרו למחול כל כך ואף על גב דהשתא דאיכא קנין הוי כמו קנין בטעות מיהו אלימא מילתא טפי בקנין מבלי קנין וכו'.

ב. תלמוד בבלי מסכת קידושין דף יט עמוד א

אמר רבא אמר רב נחמן: אומר אדם לבתו קטנה צאי וקבלי קידושין, מדרבי יוסי ברבי יהודה, לאו אמר רבי יוסי ברבי יהודה: מעות הראשונות לאו לקידושין ניתנו? וכי משייר בה שוה פרוטה הוו קידושי, הכא נמי ל"ש.

ג. תוספות מסכת קידושין דף יט עמוד א ד"ה אומר אדם

וא"ת היאך היא מתקדשת באומר לה צאי וקבלי קידושין והלא קטן לית ליה זכייה מן התורה כדמשמע פ"ק דב"מ (דף יב.) דקטנה אין לה יד לזכות בעצמה ואמרינן דמציאת הקטן לר' יוסי אין בו גזל גמור אלא מדבריהם בשלמא גבי יעוד דהתם דין הוא שתזכה בשאר שאינו אלא מחילת שיעבוד בעלמא וי"ל דבדעת אחרת מקנה לה יש לה זכייה מדאורייתא וכו'.

ד. בית יוסף חושן משפט סימן קצה

ותשובה זו כתובה בתשובות הרשב"א סימן אלף ול"ג וסופה כתוב שם יותר בביאור וזה לשונו אבל במה שקנו מידו שיעשה לו הוא ואשתו שטר מחילה נראה שלא עשה כלום, ואין צריך לומר במה שקנו מידו שתעשה אשתו שטר מחילה שזה אין צריך לפנים שאינו כלום שאין הקנין מזה שיעשה חבירו מחילה, אלא אפילו במה שקנה מידו שיעשה הוא מחילה לא עשה כלום שזה קנין דברים בעלמא הוא שאין מחילה אלא סילוק שעבוד ואם קנו מידו שיסלק לאחר זמן שעבוד שיש לו עליו אין זה אלא דברים בעלמא ולא עשה כלום עכ"ל.

ה. תלמוד בבלי מסכת קידושין דף טז עמוד א

אלא האי שטר ה"ד? אי לימא דכתב ליה שטרא אדמיה, היינו כסף! אלא שיחרור, שטר למה ליי? לימא ליה באפי תרי זיל, א"נ באפי בי דינא זיל! אמר רבא, זאת אומרת: עבד עברי גופו קנוי, והרב שמחל על גרעונו - אין גרעונו מחול.

ו. חדושי הריטב"א מסכת קידושין דף טז עמוד א

מיהו התם בעבד כנעני הפקר הוא דמהני ליה להוציא לחירות מיהת משום דכיון דאפקריה סילק ידו ורשותו ממנו ויש לו יד

יב. תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף קעד עמוד א

ההוא דיינא דאחתיא למלוה לנכסי [דלוה] מקמי דלתבעיה ללוה, סלקיה רב חנין בריה דרב ייבא. אמר רבא: מאן חכים למעבד כי הא מילתא, אי לאו רב חנין בריה דרב ייבא! קסבר: נכסיה דבר איניש אינון מערבין יתיה, ותנן: המלוה את חבריו ע"י ערב - לא יפרע מן הערב, וקי"ל: לא יתבע ערב תחלה.

יג. רשב"ם מסכת בבא בתרא דף קעד עמוד א

אינון ערבין ביה - כדכתיב (משלי כב) אם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתך וכתוב (דברים כד) יוציא אליך העבוס החוצה. וקיימא לן לא יתבע מן הערב תחלה - אין נכון להטריח את הערב חנם דלמא מפצי ליה לוח והוא הדין לנכסי דאיניש למה נזלזל בנכסיו להוריד בהן את המלוה חנם שמא יסלקנו לוח במעות ולא יצטרך לירד בנכסיו.

יד. חדושי הריטב"א מסכת קידושין דף יג עמוד ב

והוי יודע דמאן דסבירא ליה שעבודא לאו דאורייתא אפילו במלוה בשטר נמי איתא והכי מוכח בבבא בתרא (קע"ה ב') ובמסכת ערכין (כ"ב א') נמי דאמרין אין נזקקין לנכסי יתומים קטנים ואפילו במלוה בשטר פריש רב פפא טעמיה דפריעת בעל חוב מצוה ויתמי לאו בני מעבד מצוה ניהו, כלומר וכיון דליכא שעבודא אין נזקקין להם, אלמא מאן דסבר שעבודא לאו דאורייתא אפילו במלוה בשטר קאמר לה, והכי אמר רבה בהדיא בפרק גט פשוט (ב"ב קע"ה ב') במאי דפליג בהדי עולא. וטעמא דמאן דאמר שעבודא לאו דאורייתא משום דסבר שאין הקנאה לחצאים, ושעבוד קנין לחצאין ולא חייל אנכסי דאיתנהו בשעת הלואה וכל שכן אנכסי דקנה אחר שלוח שאין אדם מקנה דבר שלא בא לרשותו, וכיון שכן כל זמן שהנכסים ברשותו כופין אותו לפרוע לקיים מצותו, אבל כשנתרוקנו הנכסים ליורשים או ללקוחות אינו מן הדין לגבות מהם כלל אפילו מלוה בשטר, אלא דבמלוה בשטר מיהת עבוד רבנן תקנתא משום נעילת דלת שתגבה מהם אבל מלוה על פה אוקמוה אדינא אפילו לגבי יורשין. וכו'.

טו. יד רמ"ה מסכת בבא בתרא דף קעה עמוד ב

אמר עולא דבר תורה אחד מלוה על פה ואחד מלוה בשטר גובה מנכסים משועבדים. מאי טעמא שעבודא דאורייתא. כלומר שעבודא דמשתעבדי ליה נכסי הלוח לבעל חוב למגבא מיניהו זוזיה, כמאן דקנהו משעת הלואה להכי מדאורייתא הוא. דכתיב יוציא אליך את העבוס החוצה, אלמא דאורייתא משתעבדי ליה מטלטליו של לוח למלוה. וכו' מיהו צריכין לברורי אליבא דרב פפא דפסק הלכתא דשעבודא דאורייתא, דטעמיה דרב פפא לאו מקרא דיוציא אליך את העבוס קא יליף כדעולא. דאם כן אפילו מטלטלי דיתמי נגבי כי דינא דאורייתא, דהא קרא דילפינן מיניה במטלטלי כתיב. וכו' אלא רב פפא כי אית ליה שעבודא דאורייתא מדין ערב הוא דאית ליה, לא שנא מלוה בשטר ולא

שנא מלוה על פה דנכסיה דאיניש אינון ערבין ביה. ודוקא במקרקעי דסמכא דעתיה עליהו דלא יכיל לאברוחניהו מיניה, אבל מטלטלי דלא סמכא דעתיה עליהו ליכא לשעבודי מדין ערב, דהו"ל כערב שלא בשעת מתן מעות דלא משתעבד שלא בקנין שלא על אמונתו הלוהו.

טז. חדושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לו עמוד ב

וכי גבי מיניה גבי ומיניה ואפי' מגלימא דעל כתפיה הילכך שעבוד מטלטלין הוא דרמי על כל מאי דאית ליה לדידיה שעבודא דאורייתא כדמוכח בפרק גט פשוט מוהאיש אשר אתה נושה בו יוציא אליך את העבוס החוצה, ומשום הכי כל מודה מקצת נשבע דלאו שעבוד קרקעות הוא וכו'.

יז. תלמוד בבלי מסכת כתובות דף קד עמוד א

מתני'. כל זמן שהיא בבית אביה - גובה כתובתה לעולם, כל זמן שהיא בבית בעלה - גובה כתובתה עד עשרים וחמש שנים, שיש בכ"ה שנים שתעשה טובה כנגד כתובתה, דברי ר' מאיר שאמר משום רשב"ג; וחכ"א: כל זמן שהיא בבית בעלה - גובה כתובתה לעולם, כל זמן שהיא בבית אביה - גובה כתובתה עד עשרים וחמש שנים. מתה, יורשיה מזכירין כתובתה עד עשרים וחמש שנים.

יח. רש"י מסכת כתובות דף קד עמוד א ד"ה וחכמים אומרים

וחכמים אומרים - לא הוזכרו עשרים וחמש לענין הטובה שתעשה ולא אפסדוה רבנן כתובה וכשהוזכרו עשרים וחמש לענין המחילה הוזכרו דהואיל ושתקה ולא תבעה כל השנים הללו מחלתה הלכך כל זמן שהיא בבית בעלה אין שתיקתה מחילה אלא מפני שמכבדין אותה היא בושה למחות על כתובתה אבל בבית אביה מששתקה כ"ה שנים מחילה היא.

יט. תלמוד בבלי מסכת שבועות דף כו עמוד ב

אמר שמואל: גמר בלבו צריך שיוציא בשפתיו, שנאמר: לבטא בשפתים. וכו' מיתבי: מוצא שפתין תשמור ועשית - אין לי אלא שהוציא בשפתיו, גמר בלבו מנין? ת"ל: כל נדיב לב! שאני התם, דכתיב: כל נדיב לב. וניגמר מינה! משום דהוה תרומה וקדשים שני כתובין הבאין כאחד, וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין. הניחא למ"ד אין מלמדין, אלא למ"ד מלמדין מאי איכא למימר? הוה חולין וקדשים, וחולין מקדשים לא גמרינן.

כ. תלמוד בבלי מסכת כתובות דף פג עמוד א

/מתני'. הכותב לאשתו דין ודברים אין לי בנכסי - הרי זה אוכל פירות בחייה, ואם מתה - יורשה. אם כן, למה כתב לה דין ודברים אין לי בנכסי? שאם מכרה ונתנה - קיים. כתב לה דין ודברים אין לי בנכסי ובפירותיה - הרי זה אינו אוכל פירות בחייה, ואם מתה - יורשה; ר' יהודה אומר: לעולם אוכל פירי פירות, עד שיכתוב לה דין ודברים אין לי בנכסי.

ובפירותיהן ובפירי פירותיהן עד עולם. כתב לה דין ודברים אין לי בנכסיך ובפירותיהן ובפירי פירותיהן בחייך ובמותך - אינו אוכל פירות בחייה, ואם מתה - אינו יורשה; רשב"ג אומר: אם מתה - יירשנה, מפני שמתנה על מה שכתוב בתורה, וכל המתנה על מה שכתוב בתורה - תנאו בטל. גמ'. תני רבי חייא: האומר לאשתו. וכי כתב לה הכי מאי הוי? והתניא: האומר לחבירו דין ודברים אין לי על שדה זו, ואין לי עסק בה, וידי מסולקת הימנה - לא אמר כלום! אמרי דבי רבי ינאי: בכותב לה ועודה ארוסה.

כא. רש"י מסכת כתובות דף פג עמוד א

האומר לחבירו - כגון שדה של שותפין ואמר האחד לחברו אחד מן הלשונות הללו [בין בכתובה בין באמירה]. לא אמר כלום - דאין כאן לשון מתנה. בכותב לה ועודה ארוסה - ודאי מי שהקרקע שלו ובא ליתנו לחבירו צריך לשון מתנה ומתניתין בכותב לה עד שלא זכה בנכסים ומתנה עמה שלא יזכה בהן לכשישאנה ואין צריך לשון מתנה שהרי אין לו עכשיו רשות בהן.

כב. תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף יח עמוד א

משנה. מצא גיטי נשים ושחרורי עבדים, דייתיקי, מתנה ושוברין - הרי זה לא יחזיר, שאני אומר: כתובין היו, ונמלך עליהן שלא לתנן.

כג. תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף כט עמוד א

אלא אמר רבא: שתא קמייטא מחיל איניש, תרתי מחיל, תלת לא מחיל. אמר ליה אביי: אלא מעתה, כי הדרא ארעא, תיהדר לבר מפירי, אלמה אמר רב נחמן: הדרא ארעא והדרי פירי! אלא אמר רבא: שתא קמייטא לא קפיד איניש, תרתי לא קפיד, תלת קפיד.

כד. מרדכי מסכת כתובות פרק אלמנה ניזונת רמז רנד

ויש דברים סתומים שדינן אותם כמפורש ואזלינן בתר מחשבה כמפורש שבאותו לשון העולם מדבר סתם כדאמר הכא זבין ולא איצטריך ליה זווי הדרי זבני ותנן נמי בנדרים נודרים להרגים ולחרמין ולמוכסין שהן של בית מלך כו' אף על פי שאינו של בית מלך ואמר בגמ' נשבע בשפתיו ומבטל בלבו אף על גב דדברים שבלב אינם דברים גבי אונסים שאני. הכי פירושו שסתם המוכרין משום צריכות זווי מוכרים סתם ואין דרכם לפרש אם לא יצטרך למעות יבטל המקח והוי סתמו כפירושו והרגין וחרמין ומוכסין [נודרין] סתם וסתמא הן שלהם לאו ולא שלהן הן שסתם המדברים להרגין כך דרכן ולא משום דמחשבתם מבטל דבורם דלאו בדידיה תליא מילתא אלא בלשון העולם וסתם המדברים.

דברים שבלב אינם דברים לבטל דברי פיו דכיון שמשמע דברי פיו בענין אחד ומחשבתו בענין אחר אף על פי שברור לנו שחישב בלבו לבטל דברי פיו בתר דברי פיו אזלינן וראיה לדבר

שהרי התנאי שלא נעשה כדינו מטעם שאין כפול או מעשה קודם לתנאי או לאו קודם להן שלא נעשה כתנאי בני גד ובני ראובן אינו מבטל המעשה בין בגט בין בקדושין בין בדיני ממונות התנאי בטל והמעשה קיים אף על פי שברור לן ומוכיח הדבר שלדבר התנאי דיבר מאחר ששינה מדרך המבטלים בתורת התנאי אין מחשבתו כלום וכו'.

כה. תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף לה עמוד ב

גופא, אמר רבה בר נתן: טענו חטין והודה לו בשעורין - פטור. מאי קמ"ל? תנינא: טענו חטין והודה לו בשעורין - פטור! אי מהתם, הוה אמינא פטור מדמי חטין וחייב בדמי שעורין, קמ"ל דפטור לגמרי.

כו. רש"י מסכת בבא קמא דף לה עמוד ב ד"ה פטור

פטור - אף מדמי שעורין דהא אמר ליה תובע לאו שעורין יהבי לך ואחולי מחיל גביה.

כז. תלמוד בבלי מסכת שבת דף יח עמוד א

והשתא דאמרת: דלבית שמאי אף על גב דלא עביד מעשה - אסור, אי הכי מוגמר וגפרית מאי טעמא שרו בית שמאי? - התם מנח אארעא. - גיגית ונר וקדרה ושפוד מאי טעמא שרו בית שמאי? - דמפקר להו אפקורי.

כח. תוספות מסכת שבת דף יח עמוד ב ד"ה דמפקרא להו

דמפקרא להו אפקורי - אף על גב דאמר בנדרים (דף מה). דבעינן הפקר בפני ג' הכא לא בעינן דמסתמא מפקיר להו ואין לסמוך על זה להשכיר סוס לנכרי ולהפקיר דהכא שאני משום דלא אפשר בענין אחר ועוד שאין הדבר מפורסם.

כט. תלמוד בבלי מסכת קידושין דף מט עמוד ב

ההוא גברא דזבין לנכסיה אדעתא למיסק לארץ ישראל, ובעידנא דזבין לא אמר ולא מידי; אמר רבא: הוי דברים שבלב, ודברים שבלב אינם דברים.

ל. חדושי הרשב"א מסכת קידושין דף נ עמוד א

ועוד קשי' לי נידוק מתרומה דק"ל דניטלת במחשבה כלומר שיתן עיניו בצד זה ואוכל בצד אחר אלמא דברים שבלב ישנן דברים, וכו' אלא דכל כי האי לא דייקו כלל לדברים שבלב דכי אמרי' דברים שבלב אינן דברים היינו שאינן דברים לבטל מה שאמר בפיו, כההוא דזבין והי' בלבו תנאי שיעלה לירושלים, ובאומר סבור הייתי שהיא כהנת וכן כולם, אבל כל שהדברים שבלבו אינן מבטלין מעשיו אלא מקיימין כנוזיר שאמר בלבי הי' להיות כזה שהי' עובר, או מחשב בתרומה שאין דברי לבו מבטלין שום דבר, הוו דברים, ואין זה בכלל דברי רבא כלל, כנ"ל, והא נמי דאמר רבא בפרק השולח (ל"ד א') גלויי מלתא בגיטא מלתא היא קסבר כיון שגלה דעתו אף על פי שאמר

לה. תוספות מסכת קידושין דף טז עמוד א ד"ה והרב שמחל

והרב שמחל על גרעונו - אבל אם לא היה גופו קנוי היתה מחילה מועלת ויש לדקדק מכאן דמחילה לא בעי קנין ומיהו יש לדחות דכיון שהוא מוחזק בגופו אין לך קנין גדול מזה.

לו. תלמוד בבלי מסכת קידושין דף נב עמוד ב

הוא סרסיא דקדיש בפרומא דשיכרא, אתא מריה דשיכרא אשכחיה, אמר ליה: אמאי לא תיתיב מהאי חריפא? אתא לקמיה דרבא, אמר: לא אמרו כלך אצל יפות - אלא לענין תרומה בלבד; דתניא: כיצד אמרו תורם שלא מדעת תרומתו תרומה? הרי שירד לתוך שדה חבירו וליקט ותרם שלא ברשות, אם חושש משום גזל - אין תרומתו תרומה, ואם לאו - תרומתו תרומה, ומנין היה יודע אם חושש משום גזל אם לאו? הרי שבא בעל הבית, ומצאו ואמר לו כלך אצל יפות, אם נמצאו יפות מהם - תרומתו תרומה, ואם לאו - אין תרומתו תרומה, היו הבעלים מלקטים ומוסיפים - בין כך ובין כך תרומתו תרומה; אבל הכא משום כיסופא הוא דעבד, ואינה מקודשת.

בדברים סתומים מ"מ לא הוו כדברים שבלב כזה שלא אמר כלום, ומיהו קי"ל דלאו מלתא היא עד שיפרש ממש.

לא. שולחן ערוך יורה דעה הלכות נדרים סימן ריא סעיף א

האומר נדר שאני רוצה לידור לא יהא נדר, ונדר, אינו נדר. בד"א, שהוציא תחלה בשפתיו לומר שלא יהא נדר; אבל אם חשב כך בלבד, הוי דברים שבלב ואינם מבטלים הנדר שהוציא בשפתיו. וי"א דאפילו אמר כן בלחש, הוי דברים שבלב. הגה: והא דאמרין כל נדרי בליל יום כפורים הוי כאילו התנו בהדיא ומכל מקום לא סמכינן על זה להתיר בלא שאלה לחכם, כי אם לצורך גדול (מהרי"ו סימן ב').

לב. ר"ן (על הרי"ף) מסכת פסחים דף א עמוד א

ומהו ענין בטול זה מוכח בגמ' (שם) גבי הא דאמר' הבודק צריך שיבטל דביטול מדין הפקר הוא והיינו דמייטנין עלה (שם) ההיא דסופי תאנים דההיא מתורת הפקר נגעו בה ואף על גב דהפקר כי האי גוונא לא מהני דודאי מאן דאמר בנכסי ידיה דלבטלו ולהוו כעפרא לא משמע דהוי הפקר ותו דבגמ' אמר' מבטלו בלבו ובודאי דלענין הפקר ממונו הפקר בלבו לא מהני דדברים שבלב אינם דברים ותו למאן דאמר התם בנדרים (דף מג א) אליבא דר' יוסי דהפקר כמתנה מה מתנה עד דאיתיה ברשות זוכה לא נפקא מרשות נותן ה"נ בהפקר וכיון שכן בטול חמץ לר' יוסי היכי מהני מדין הפקר והא לא אתי לרשות זוכה אלא היינו טעמא משום דנהי דמאי דהוי ברשותיה דאיניש לא מצי מפקר ליה כי האי גוונא חמץ שאני לפי שאינו ברשותו של אדם אלא שעשאו הכתוב כאילו הוא ברשותו ומש"ה בגלויי דעתא בעלמא דלא ניחא ליה דליהוי זכותא בגוויה כלל סגי.

לג. רמב"ם הלכות מכירה פרק ה הלכה יא

יש דברים הרבה שאינן צריכין קנין ואין לקניין בהם טעם, כגון המשחרר את עבדו, והמגרש אשתו, או עושה שליח, או המוסר מודעה, או המבטל מודעה, או המוחל לחבירו חוב או פקדון שיש לו בידו, וכל כיוצא בדברים אלו.

לד. מרדכי מסכת סנהדרין פרק דיני ממונות בשלשה רמז תרפ

אם מחל חוב לחבירו שיש לו עליו הן בשטר הן בע"פ מדעתו בלא פשרנים קנה הואיל והחוב ביד הלוח זכה במה שבידו כאותה ששנינו ברשות הלוקח כיון שקיבל עליו מוכר קנה לוקח וכן מדשמואל דאמר שמואל המוכר שטר חוב לחבירו וחזר ומחלו מחול והא מחילה בלא שום קנין הוא דאי בעי קנין לא מצי מחיל שכבר הקנהו ללוקח ומכר לו השטר גם כתב השטר עליו כדתניא וחכמים אומרים בין שכתב ולא מסר בין מסר ולא כתב לא קנה עד שיכתוב וימסור אלא ודאי היה מחילה בלא קנין.